

В процес розслідування злочину втягується цілісна особистість слідчого з притаманними їй структурними компонентами. В структурі особистості слідчого розрізняються чотири основні компоненти: рівень моральних якостей та принципів, що розкриваються домінуючою системою цінностей (цінностей – норм, цінностей – цілей діяльності, цінностей – моральних якостей); рівень інтелектуально-пізнавальних якостей (тип мислення, уявлення, спостережливість тощо); характерологічні якості (товариськість, ініціативність, наполегливість, мужність, об'єктивність тощо); психофізіологічні якості (емоціональність, витривалість, уважність, тривожність, темперамент, тип нервової діяльності [2, с. 13–14].

Таким чином, професіограма особистості слідчого становить багаторівневу ієрархічну структуру, в якій відображені індивідуальні та особистісні якості та навички, які реалізуються в професійній діяльності. Для належного виконання завдань, що стоять перед співробітниками Національної поліції, є необхідним високий рівень підготовленості цих працівників до ефективних дій у штатних та екстремальних умовах, який досягається розвитком їх особистих якостей, зокрема розвитком навичок конфліктостійкості як специфічного прояву психологічної стійкості.

Список бібліографічних посилань

1. Ващенко І. В. Конфлікти: сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ : монографія. Харків : ОВС, 2002. 256 с.
2. Психологія слідчої діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Л. І. Казміренко. Київ : Правова єдність, 2006. 200 с.
3. Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. Професійна психологія в органах внутрішніх справ. Загальна частина : курс лекцій. Київ : Укр. акад. внутр. справ, 1995. 111 с.
4. Конфліктологія : словник / за ред. О. Г. Колба, А. Буймістера. Київ : Переяслав-Хмельницький, 2012. 592 с.

Надійшла до редколегії 08.04.2019

УДК 796.011.1

Р. О. ХИТРУК,

курсант факультету економіко-правової безпеки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

В. В. Біліченко, *старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

Для обґрунтування та розробки дієвої моделі системи спеціальної фізичної підготовки курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання України визначено роль такої підготовки.

Ключові слова: *курсант, спеціальна фізична підготовка, правоохоронці.*

Зі збільшенням злочинності, все більш гостро постає питання ефективної протидії, що забезпечується насамперед розвитком сучасних видів спорту загалом та засобів функціонального багатоборства передусім у системі спеціальної фізичної підготовки фахівців Національної поліції України. Необхідним є розширення арсеналу засобів фізичної підготовки майбутніх поліцейських, а також підвищення рівня їх спеціальної фізичної підготовки та службової підготовки. Важливо удосконалити систему спеціальної фізичної підготовки правоохоронців по типу західних країн, виявити можливі шляхи її удосконалення та оптимізації.

Очевидним є те, що чинна система фізичної підготовки Вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання (ВНЗСУН) недостатньо ефективно формує правозахисні якості майбутніх офіцерів Національної поліції України. Фізична підготовка курсантів різних спеціальностей у ВНЗСУН здійснюється за програмами та методиками, де фактично не враховано специфіку перспективної професійної діяльності, що знижує якість правозахисної та фахової готовності випускників [1; 2].

Загальновідомо, що точність під час простих і складних реакцій прямо пропорційно залежить від ступеня втоми, яка настає пізніше в осіб із високою фізичною витривалістю та загальною працездатністю. Завдання, що постають перед працівниками характеризується високою маневреністю сил і засобів, напруженістю і швидкоплинністю, швидкими змінами обстановки, підвищенням ролі людського чинника. Економія часу у виконанні тактичних прийомів стала одним із показників бойової майстерності та ефективності службових операцій правоохоронців, позаяк усі ці вимоги можуть бути ефективно та якісно реалізованими за умови оптимального рівня фізичної та функціональної підготовленості поліцейських. В умовах сьогодення наша країна переживає важливі часи змін стандартів та потреб. Значну частину в цьому процесі займає підвищення рівня тактичної та фізичної готовності української поліції. Разом із наближенням правоохоронного сектора України до європейських стандартів, підвищенням потреб матеріально-технічного оснащення збільшуються вимоги до професійно-тактичної підготовки українських правоохоронців. Зокрема, велику увагу приділено рівню фізичної підготовленості та загальному станові здоров'я поліцейського [3]. Це можна пояснити тим, що спеціальна фізична підготовленість правоохоронця є важливим чинником якості виконання тактичних та оперативних завдань, оскільки вся діяльність поліцейських в умовах виконання завдань викликана саме цими чинниками.

Недоліком процесу спеціальної фізичної підготовки на сьогодні є використання переважно застарілих вимог та засобів фізичної підготовки, ігнорування появи нових видів спорту та рухової активності, які з'явилися останніми десятиріччями та активно реалізуються у фізичній підготовці європейських колег. На сьогодні виникла важлива проблема невідповідності змісту професійно-прикладної фізичної підготовки правоохоронців та її значущості для виконання поставлених завдань на підрозділи Національної поліції України [2]. Позаяк фізична підготовка виступає одним із предметів спеціальної підготовки, важливою і невід'ємною частиною професійного навчання і виховання особового складу підрозділів поліції світових країн, та основною умовою фізичної підготовки є забезпечення фізичної підготовленості правоохоронців до діяльності в умовах виконання службових операцій, до оволодіння сучасними видами озброєння, ефективного використання, готовності до перенесення великих за обсягами фізичних навантажень, нервово-психічних напружень в екстремальних ситуаціях, а також сприяння розв'язанню навчально-виховних та службових завдань. Таким чином, основними завданнями фізичної підготовки є розвиток і постійне вдосконалення фізичних якостей та їх специфічних проявів (витривалості, швидкісно-силових та координаційних якостей, навичок пересування пересіченою місцевістю і на конях, подолання перешкод, рукопашного бою). Це, своєю чергою, сприятиме поліпшенню фізичного розвитку, зміцненню здоров'я й підвищенню стійкості організму до дії несприятливих чинників тактико-професійної діяльності. Численні дослідження доводять [4–6], що в основі цього механізму лежить явище перенесення навичок і умінь, сформованих в одній галузі людської діяльності, на результати оволодіння навичками й умінь в інших сферах. Високий рівень фізичної підготовленості дає змогу суттєво підвищувати здатність до швидкого оцінювання обставин, до ухвалення оперативних та правильних рішень у складній ситуації. Фізична підготовка, яку проводять систематично, допомагає інтенсифікувати процес тактичного навчання загалом.

Таким чином фізична підготовка виступає важливим засобом підвищення професійної майстерності курсантів, а також відіграє значну роль у вихованні морально-вольових і психологічних якостей майбутніх правозахисників. Це підтверджує й той факт, що фізична підготовка у підрозділах Національної поліції України є однією з основних ланок системи

фізичного виховання в Україні. Разом з тим вона є складовою частиною системи спеціальної підготовки та одним із її предметів, складовою і невід'ємною частиною навчання і виховання спеціалістів.

Список бібліографічних посилань

1. Романчук С. В. Фізична підготовка курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ ЗС України : монографія. Львів : АСВ, 2012. 367 с.
2. Ольховий О. М. Теоретико-методичні основи професійно-спрямованої фізичної підготовки курсантів ВВНЗЗС України : монографія. Харків : ХУПС, 2012. 286 с.
3. Афонін В. М., Лойко О. М. Історія підготовки військово-педагогічних кадрів фізичного виховання для збройних сил // Сухопутні війська Збройних Сил України: історія, сучасність, розвиток (до 20-річчя Збройних Сил України) : матеріали доп. наук.-практ. конф. (24.11.2011). Львів : АСВ, 2012. С. 153–156.
4. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей : навч. посіб. Львів : Штабар, 1997. 207 с.
5. Фіногенов Ю. С. Проблемні питання кадрового забезпечення спеціальної фізичної підготовки силових структур України // Фізична підготовка особового складу збройних сил, інших військових формувань та правоохоронних органів України: досвід сучасність, проблеми та перспективи розвитку : матеріали міжвідом. наук.-метод. конф. Київ, 2014. С. 209–220.
6. Федоров В. Г. Научно-теоретические основы многоуровневого военно-физкультурного образования : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08. СПб., 1998. 39 с.
7. Щеголев В. А. Физическая подготовка иностранных хармий : учеб. пособие. СПб. : МО РФ, 2007. 272 с.

Надійшла до редколегії 15.04.2019

УДК 159.9:351.741(477)

Т. О. ФРОЛОВА,

курсант факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Розглянуто актуальні проблеми поліпшення рівня професійної психологічної підготовленості працівників Національної поліції України до дій в екстремальних умовах. Результати проведеного дослідження довели, що в професійній підготовці працівників поліції особливе місце займає їх психологічна підготовка. З огляду на екстремальність професії поліцейського, тобто її постійної пов'язаності з можливістю раптового виникнення небезпеки, підвищенням ризиком для життя і здоров'я автором роботи аналізуються наступні методи професійної психологічної підготовки працівників поліції: практичні психологічні вправи і тренування, моделювання перебування в критичних ситуаціях та стресових впливів і методів їх подолання.

Ключові слова: професійна психологічна підготовка поліцейських, навантаження, екстремальні умови діяльності, ризик.

Діяльність сучасного працівника Національної поліції України безпосередньо спрямована на захист громадян, їх прав і свобод, охорону громадського порядку і громадської безпеки, профілактику злочинів і боротьбу з правопорушеннями. Разом з тим,